

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG22122	ImageGroup:	I1KG22155
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐབ་མོ་ཐཱ་འི་ཟལ་ག་ saMb+hoTa'i zlos gar/
Author:	n/a
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[s.l.]
Publisher:	[s.n.]
Date:	[n.d.]
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2015

D20380

D20380

संस्कृत-विज्ञान-शास्त्र

ལ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་

Class No. E.7...4

Asc. No. 20380

LIBRARY OF TIBETAN WORKS & A
DHARAMSALA.

སྤྱོད་འོ་སྒྲུ་གར།

༄༅། ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག།

ཤིན་ཏུ་ཡིད་འོང་བྱམས་པའི་བདུད་ཅི་འགྲོ་ཀྱན་འཆི་མེད་སྐུ་བ་པའི་སྒྲུ་
བདུད་མེད་སྒྲིག་ལ་དུག་ཏུ་གཟན་པའི་ངང་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཕུང་པོ་འཛིན།
སྒྲིག་བྲལ་དབྱིངས་སུ་གཡོ་མེད་མནལ་ཡང་སྒྲིག་པ་རྒྱ་མཚོ་འགོག་མེད་དུ།
སྒྲི་བའི་བྱེད་པོ་རྒྱལ་བ་ཞེས་གྲགས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མགོན་དེས་སྦྱངས།

དྲི་མེད་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོར་བུའི་ཁམས།
ཆུབས་ཆེན་སྦྱང་མཚན་ཆ་གས་ཡོངས་ཚོགས་གིང་།
ཆགས་ཐོག་ར་རིའི་དྲི་ལས་རྣམ་གྲོལ་བའི།
ཐུན་མེད་ཐུགས་མེད་ཆེ་བས་འགྲོ་འདི་སྦྱངས།

པད་མའི་བཞིན་ལག་ཚོགས་པར་ངག་རིག་གི།
ཟེའུ་འབྲུ་སྦྱང་ཅིས་ཕྱག་པའི་མཚོ་ལས་སྦྱེས།
བཅེ་ཆེན་ག་བུར་དྲི་བསུང་མི་འགོག་པས།
སྦྱང་འདི་སྦྱན་ཆེན་པད་མས་བརྒྱན་པར་མཛོད།

ནངས་ཀྱི་མེས་པོས་བསྐྱབས་པའི་ངག་རིག་མཛོད།
སྒྲི་དོན་རྒྱན་གྱི་ནོར་བུས་གདམས་པ་དེ།
དུས་ཀྱིས་རང་གི་ར་འཛིན་པས་ཡོངས་བདུང་ཆེ།
བདག་ལ་བདག་པོ་བྲལ་བའི་རྗེས་བཞིན་ཐོག།

༄༅། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་པར།

Class No. 254

Acc. No. 20380

LIBRARY OF TIBETAN WORKS & A

DHARAMSALA

སྒྲིན་བྲལ་སྒྲིན་ངག་འཛམ་བུའི་གསེར་དང་གྱི་ནའི་གྲོང་ཆེག་བོང་བའི་དངོས།
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་བལྟ་བའི་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་ཆོགས་དབྱ་འཕངས་མཐོ།
 མཁས་ལ་མཁས་པར་བཀྱར་བའི་མཁས་པས་ས་འདི་སྤྲོང་པ་ལྟར་གྱུར་ཆེ།
 བདག་ཀྱང་དུས་ལས་ཡོལ་བའི་ཆེག་སྤྲོང་ངལ་བ་དོན་མེད་ཉིད་དུ་རྟོགས།

ཉམས་འགྱུར་རོ་བརྒྱས་ལྷག་པ་ལྟའི་བདུད་ཅི།
 མྱོངས་རྒྱལ་ཤེ་ཏའི་སྒོ་ལ་མི་གཙང་དངོས།
 ལྷང་བ་རང་གི་ལས་ཀྱིས་ནོངས་མོད་ཀྱི།
 འཆི་མེད་ཇས་ལ་བཤུངས་པ་སྒྲིན་པོའི་གཤིས།

དེ་ལྟའི་ངང་ཚུལ་བདོ་བས་ཡིད་བྱུང་སྟེ།
 གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་ཉམས་འགྱུར་དེ་ལྟ་ནའང་།
 རང་དོན་ལ་གྱུས་ངག་ལ་སྤེད་པའི་སྒོས།
 བཏམ་གྱི་སྤེབ་སྦྱོར་ཅུང་ཟད་སྤེལ་ལ་སྟོ།

དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིད་འོང་པས་ཆབས་ཆེན་སྦྱོད་པའི་འདབ་ཡངས་པ།
 ངས་དོན་སྤྲང་ཅིའི་ཟེའུ་འབྱས་ལྷག་པའི་བྲི་བསྐྱང་ཇི་ཕྱོགས་མིན་འཕྲོ་བས།
 བདག་སྒོ་ར་ཡིག་གཉིས་པའི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་པ་དེ་ཡི་ཆེ།
 བཞུགས་པའི་ང་རོ་དར་དིར་བཞེ་བ་དངོས་པོའི་གཤིས་དེ་སུ་ཡིས་འགོག།

མྱོངས་པའི་གདོན་གྱིས་མ་ཟེན་ཅིང་།
 ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བས་ཉམས་མིན་པའི།
 གཟུ་བོར་གནས་པ་འགའ་མཆིས་ན།
 ཅུང་ཟད་ན་བ་སྒོག་པར་འོས།

དེ་ཡང་འདི་སྐད་ཅིས་ཐོས་དེ། ཆེས་བགྱང་བ་ལས་འདས་པའི་བསྐྱལ་པ་གསྒྲའི་ཁྱུང་
 གི་ཁྱེ་མ་སྤེད་དུ་མ་ཞིག་འདས་པའི་སྤྲ་རོལ་ན། དེས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱ་
 གཅིག་པའི་མ་ལྟར་ལྷག་པར་བཅི་བའི་ཐུགས་ཇི་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་སེམས་དཔའ་

ཆེན་པོ་ཞིག་འདི་སྙམ་དུ། གྲེ་མ། རྩ་ཆོག་ས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ན་ཀྱས་མངོན་པར་གཅེས་
 པའི་སྤྱིད་པའི་ཆུ་ཁུང་སུ་དང་མཐའ་མེད་པའི་ནང་དུ་བྱིངས་ཞིང་ཉམས་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། འབྱུར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་པའི་བྱུག་དུ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ཐར་པ་
 མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་ལེགས་པར་འགོད་མ་ཟིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བདག་ཉིད་མངོན་པར་ཐོགས་པ་
 འཆང་མི་ཆུ་བར་གཤིན་དུ་བྱ་དགའ་བའི་སྤྱིད་པ་ཆུ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལ་ནམ་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་པར་གཅིག་
 ཏུ་འབྱུས་དེ་འགྲོ་བ་མ་བསྐྱེད་བ་ནམས་བསྐྱེད། མ་སྐྱེད་བ་ནམས་སྐྱེད། དབྱལས་མ་ཕྱིན་པ་
 རྣམས་དབྱལས་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་བུའི་འཁྲར་དུ་སྒྲངས་བར་
 བུའི་སྙམ་དུ་ཆུལ་བ་སྤྱིད་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་རླུང་ཕྱགས་བཞི་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་དོ།
 །ཞིས་གྲགས་སོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་གྱིས་ཉི་པར་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་དུ་
 མ་ཞིག་གི་རིང་མཐའ་ལས་འདས་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་ཆུ་ཆེན་པོ་ཆུ་མི་ཆད་པར་མཛད་དེ་
 བགྲངས་ཀྱི་མི་ལང་བའི་ཡང་བགྲངས་ཀྱི་མི་ལང་བའི་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོ་ཞིག་ཐར་པ་མཆོག་གི་བདེ་བ་
 ལ་ཡོངས་སུ་འགོད་པར་མཛད་ཟིན་པ་ན་གྲུ་འཛིན་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་མོར་སོང་དེ། ཅི་ག། ད་མྱེ་འགྲོ་
 ཁམས་ཆུ་མཆོའི་ཆུ་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉི་བ་གོར་མ་ཆག་སྙམ་དུ་གཟིགས་པ་ན་འགྲོ་བའི་ཁམས་ཟད་
 པར་ཉི་བ་ལྟར་བཞག། ཅུང་ཟད་བྱི་བ་ཅམ་ཡང་མ་མངོན་ནས་སྤར་བཞིན་བགྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་
 བའི་ཡང་བགྲངས་ཀྱི་མི་ལང་བའི་བསྐྱེད་པའི་རིང་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་དེ་སྤྱར་ཡང་གྲུ་འཛིན་
 གྱི་ཅེར་སོང་བ་སོགས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་མཛད་ནའང་། ད་དུང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་
 གྱི་ཁམས་ཟད་པ་མེད་པ་བྱི་བ་མེད་པ་གཟིགས་པ་ན། རེ་ཞིག་ཞུམ་པའི་ཀྱན་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་
 རྩོམ་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ། ཡང་དག་པར་ཐོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་
 མགོན་པོ་ཞིས་བྱ་བ་དེས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་གདམས་ངག་ཟབ་མོས་དབྱལས་ལུང་ཞིང་། འདི་སྐད་
 ཅེས། ཞེ་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིད་ལུག་པ་དང་། ཞུམ་པའི་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆ་
 མ་ཡིན་ཞིང་། གནས་མ་ཡིན་ནོ། ཉམས་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་སྤྱིད་རྗེས་བཏང་བ་ནི། ཤིན་
 ཏུ་སྤྱིད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཀྱན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ནམ་
 ཡང་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྟར་སྤོན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་
 འདོར་བ་མེད་པ་སྤྱར་ཡང་བརྟན་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། །ཁོ་བོས་ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་པར་ཁྱོད་

གྱི་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲོགས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བྱའོ།
 །ཁྱོད་གྱི་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཞིང་ཁམས་ནི་བྱང་སྤྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་
 རྗེས་དེ་ཡིན་ན། བདག་གིས་བཟུང་དེ་ཞིང་དེའི་འགྲོ་བ་མ་སྤྲོད་པ་རྣམས་སྤྲོད་པ་དང་། མ་གྲོལ་
 བ་རྣམས་དགྲོལ་བར་བྱས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གྲིང་
 རོ།

སྤྱིད་པ་མ་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བའི་ཁམས།
 སྤྱིད་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྒྲུབས་ཆེན་དམ་བཅའི་འཁྲུ།
 སྤྱིད་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲུབས་སྤྱིད་བཞེས་ཆོ།
 སྤྱིད་ཞིའི་ཁྱོད་ལ་དགེ་ལེགས་འོད་སྤྲུང་འཆེས།

གངས་ཅིའི་མུ་འཁྱུད་འཁྱུད་མོས་བསྐྱར་བའི་རྗེས།
 སྤྱི་གྱུར་གདུལ་ཞིང་ཞིང་ཁམས་ཡོངས་བྱངས་ཞེས།
 བདེ་ལྷན་ཞིང་མགོན་མགོན་པོ་དེས་གདམས་ཆོ།
 གང་གི་སྤྱིང་སྤྱོདས་སྤྱོདས་བཅུའི་རྩལ་བཞིན་འབར།

དེ་ལྟར་བྱང་སྤྱོགས་གྱི་རྒྱ་དུ་བྱང་བའི་བསྐྱེད་ལྷན་ས་ལའི་སྤྲོད་རྗེས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་གྱི་
 འདུལ་ཞིང་དུ་བདག་གིས་བཞེས་པ་ཅམ་ནས་སྤྱིད་གྱི་བཀོད་པ་བྱིན་གྱིས་སྒྲུབས་དེ་ལས་རུངས་སུ་
 བྱ་བ་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་སྤྱོད་བ་ནས་བཟུང་སྤྱི་གྱུ་རྣམས་གྱི་རིམ་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་སྤྱིད་རུང་
 དུ་མཛད་པའི་བར་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་གསང་གསུམ་སྤྱི་འཕྱུལ་གྱི་རྩལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
 པས་འདུལ་བར་མཛད་ཅིང་། རྣམ་ཞིག་ན་ཡུལ་ཁམས་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤྱིང་བའི་མངའ་བདག་
 ཆེན་པོ་སྤྱིང་བཅན་སྤྱི་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་རྣམ་པར་རྩལ་བར་མཛད་དེ། བྱང་སྤྱོགས་ལྷན་
 པའི་སྤྱི་རུམ་ཟབ་བྱས་དམ་ཆོས་གྱི་སྤྱི་མེས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་ཐོག་མར་སྤྱི་པ་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་མདོ་རྒྱ་དཔོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྐྱར་དུ་བདུབ་
 པའི་སྤྱི་དང་ཡི་གེའི་རིག་གཞུང་མད་དུ་བྱང་བ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་བར་གཟིགས་ནས་སྤྱི་གྱུ་
 དང་རྣམ་དཔྱད་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱི་པའི་གཞི་རྒྱ་སྤྱིང་སྤྱོདས་དང་། སྤྱོདས་པ་མི་དམན་པ་
 བདུན་ལྟ་བུ་སྤྱི་པ་གཅིག་ཅམ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་པ་ཡིག་གི་རིག་གནས་དང་དམ་པའི་ཆོས་
 སྤྱོད་པ་ལ་བཟངས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་སྤྱི་གྱི་བྱང་བ་ལས་ཐོས་ན་དེ་དག་གི་སྤྱི་པའི་གར་གྱི་
 སྤྱི་པ་ནི་མ་མཐའ་ངོ་ཞེས་སྤྱི་གྱུ་དང་ལྷན་པ་དག་སྤྱི་གྱོ།

དེ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ནི། དེ་དང་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པད་མོ་གང་ཉིད་གསུམ་ལྟར་
 དུར་སྤྱོད་འཛིན་པའི་གཞུགས་སུ་རྩོམ་པ་གང་ས་ཁྱེད་ས་ཞིང་གི་མགོན་པོ་ཡོག་པ་སྤྱོད་པ་མགོན་
 རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་དགོས་པ་དང་དོན་གྱི་སྤྱད་པ་མཆོན་
 དངོས་ནས་སྤྱོད་པ་མཁྱེན་ཅིན་པོ་ཆེ་ཆེ་བཅུ་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
 འཛིན་གྱི་མཆོ་སྤྱོད་གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པལ་བཟང་པོ་མཆོག་གཙུག་
 ལག་སྟོབ་པའི་གྲ་འདིར་ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་ཉི་ཤར་བཀོད་པ་དང་། སྟོབ་གཉིས་ཁང་ཆེན་པོ་འདིའི་
 རྩིག་མང་བཅིང་བའི་དུས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ་ཕྱོགས་སྤྲོ་ཆོགས་ནས་འདུས་པའི་མཁས་པ་དང་བྱུང་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་ལམ་དུ་ཨ་ཁུ་བུའི་བྱང་བ་ལས་བརྒྱམས་པའི་
 རྩིས་གར་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བཞུགས་པ་ལགས་སོ།།

གསལ་སྤྲོད་ལ་སོགས་སྟོན་གྱི་མེས་ཆེན་ཀུན་མཁྱེན་བྱ་དང་ཟ་ཉར་བན་དེ་སོགས།
 བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པ་དགོས་པའི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་རབས་མཁས་རྣམས་ཀྱང་།
 བྱང་བ་བཅོམ་ལ་བདག་ཉིད་མཛུངས་པའི་དམ་བཅའ་གསང་མཐོར་མཐུན་པར་བསྐྱགས་མོད་ཀྱི།
 ལྟ་བའི་སྟན་འགྲུགས་སུ་རྩིས་པའི་གར་ལ་བདག་ཅག་འབའ་ཞིག་མཁས་སམ་སྟུམ།

མཆོན་མ་དང་པོ།

གཤོད་པ་ [ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཅན་རྣམས་པའི་མདུན་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་རྒྱལ་འཁོར་བཅས་རིམ་གྱིས་བཞུགས་བྱུང་འཁོད།
 བསྐྱེད་པ་ཞེས་འབྲས་བུ་གསུངས་ཅིན་པ་དང་། ཞིང་པ་དོན་བྱུང་དང་། བཀྲིས་བཞུགས་ཏེ།]

དོན་གྲུབ། བཅད་པོ། ཁོ་བོའི་ཞིང་གི་ཐོག་དུས་ཁྱོད་འདོམ་ལྟ་བུ་བར་ཁོས་སོ་
 རྣམ་བུས་འདུག ད་གཟོད་ངས་དེ་ཙུག་བཅོམ་སྐབས་དེ་ཁོ་རང་གི་ཡིན་
 རྒྱལ་གྱི་སྟོན་བཤད་ཀྱི་འདུག རྩ་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཀྱི་དྲགས་
 བྱང་བུ་འདིའི་ནང་གསལ་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་དང་། བཀའ་བཅད་ཀྱི་
 བཀྲིས་གནང་རོགས་གནང་།

བཀྲིས།

བཙད་པོ། ངས་བྱང་བྱ་ནང་གསལ་གྱི་ས་མཚམས་ལས་བཞལ་དེ་ཁོའི་
ས་ཐོག་དུ་སོན་མ་བྱས་མེད། འུ་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་བྱང་བྱ་
ཞིབ་འཇུག་གནང་ན་མཁྱེན་གྱི་རེད།

[དེའི་ཇིས་ཐོག་དུ་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཁྲལ་པ་ནམ་གྲལ་གཉིས་ཞུགས་དྲི།]

སྒྲ་ཆེན་པོ།

བཙད་པོ། མི་འདིས་ལུ་མ་རའི་ལོ་ཁྲལ་ཆ་ཆང་ཕུལ་མི་འདུག
ད་དུང་ཕུལ་ཡོད་པའི་ཞུ་རྒྱས་འབུལ་གྱིན་འདུག

ནམ་གྲལ།

བཙད་པོ། ངན་བྱའི་ཁྲལ་ཆད་ཅ་བ་ནས་མེད། ལུ་མ་རའི་ལོ་ཁྲལ་ཆ་
ཆང་ཕུལ་ཟིན་པ་ཡིན། དེའི་ཅིས་དྲགས་ཁྲམ་དང་། མདུད་པ་ལ་ཞིབ་
འཇུག་གནང་རོགས་གནང་།

བཙད་པོ།

བསྐྱོན་ཆོགས་ནམས། འདི་ནམས་ལ་ཞལ་ཕྱེ་ཅི་ཅུག་གཙོད།

སྐྱོན་པོ་བགྱིས་པ།

བཙད་པོ། བདེན་རྒྱན་གྱི་ནམ་དབྱེ་བཙད་དཀའ་བ་འདུག བྱང་བྱ་
དང་། ཁྲམ་མདུད་ཀྱི་བདེན་དོན་གཙོད་མི་ཐུབ་པ་འདུག ཅི་ཅུག་བྱེད།
གནམ་གྱི་མདུན་སར་བློ་བོར་དུ་རྩལ་ན་དགེས་སམ། བདག་ཕྱང་མོ་
ཉུག་པ་ལགས།

བཙད་པོ།

ད་དུང་ཁྱེད་ཆོས་མྱུང་ཞིབ་དང་བརྟགས་པ་བྱོས། ངོས་ཀྱི་ཀྱང་མན་
བསམ་ཞིབ་མོ་གཏོང་གི ཉིན་བདུན་གྱི་ཇིས་བཀའ་བཙད་པ་ཡིན་པས།
ཁྱེད་ནམས་དེའི་ཉིན་མདུན་སར་གྲོག་ཅིག

[ཅུ་ནག་གི་ཕོ་ཉམ་ཞུགས་དྲི།]

ཅུ་ནག་གི་ཕོ་ཉ།

གནམ་གྱི་ལྷ་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བཙད་པོའི་
སྟོབས་རྩལ་ལ་དགེས་ནས་གསེར་ཡིག་དང་། སྐྱེས་འབུལ་དུ་བརྒྱུངས་
ན། འདི་དག་བདག་གི་ར་མཛོད་ལ་བདག་ཅག་ཕོ་ཉ་བ་ནམས་ལ་ཅི་བགྱི་
བའི་བཀའ་ཡང་སྟུལ་དུ་གསོལ།

དགའ་ན། བྱིད་སྒོན་ཚྭས་གན་རབས་གན་རབས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
འདིར་ཅི་འཚལ་བ་བདག་ལ་གསལ་བར་ཉེ་ཐོགས་པ་སུ་དག་མཆིས་
སམ།

སྒོན་པོ།

བཅད་པོ། འདི་ནི་སྤྱི་ཉེས་བྱ་བའི་ཡི་གེར་འབྱིར་འཚལ་བ་བདག་
གིས་གན་རབས་ལས་ཐོས་མོད། ཁོ་བོ་གངས་ཅན་པ་ལ་ནི་ཡི་གེའི་
རིག་པ་ཡང་མ་མཆིས་ཤིང་། ཡི་གེ་སྤྱང་པའི་སྤྱོད་ཡང་མ་དར་ན།
སུ་ཞིག་གིས་འདིའི་དོན་གསལ་བར་ཉེ་ཐོགས།

བཅད་པོ།

སྒོན་ཚྭས་རྣམས། འུ་ཅག་གི་ཆུལ་ཁམས་འདི་སྟོབས་དང་། ས་
རྒྱལ་གནོན་པ་ལ་ཁྱེད་མེད། ཆུལ་བྱིས་དང་། ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་
ཉིན་བཞིན་ཆུས། མཐའ་བཞིའི་ཆུལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིས་དང་། ཐོ་ཉེ་འོང་
བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཡི་གེའི་སྤྱོད་མེད་པས་འབྲིན་ལན་འདྲ་མཉམ་
གཏོང་མ་བདུབ་པ་དེ་དོག་ནང་བ་ཞིག་འདུག ལྷག་པར་ནང་གི་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། ཆབ་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལའང་ཡི་གེའི་
ལམ་སྤྱོད་ཞིག་མེད་དུ་མི་བདུབ་པ་ཡང་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་འདི་
རེད། གཞན་ཡང་མཐའ་བཞིའི་ཆུལ་ཁམས་ཀྱི་ཉེ་སྒོན་རྣམས་ཚོས་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཏམ་སྒྲུབ་ན་གངས་ཅན་པ་རྣམས་སྟོབས་པ་
ཞན་པར་འདུག་པས། བཅད་པོ་ངའི་སྐྱེ་རིང་ལ་ཡི་གེའི་ཤེས་རིག་དར་
བར་བྱས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་མ་བཞག་པའི་ཕྱག་རྒྱེས་ཤིག་འཛོག་པ་ཡིན་
པས། བྱིད་སྒོན་ཚྭས་རྣམས་བོད་དུ་ཡི་གེའི་རིག་པ་དར་བའི་ཐབས་
ཆུལ་ཅི་ཅུག་བགྱིས་པ་སྒོ་གྲོས་བསུར་བར་གྱིས།

སྒོན་པོ་དང་པོ།

ཆུ་ནག་པོའི་ཡུལ་ནི་འུ་ཅག་གི་ཆུལ་ཁམས་དང་ས་འབྲེལ་བཞུད་པའི་
ལམ་བདེ། བཅད་པོ་ཡན་ཆུན་ཡང་གཤིན་ན། ཆུ་ནག་ནི་བསྟན་བཅོས་
དང་། རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ལགས་པས་ཞབས་འབྲིང་པ་ན་གཞོན་སྒོ་
གསལ་བ་ཚོ་གཅིག་ཆུ་ནག་དུ་བརྒྱུངས་ནས་རིག་པ་བསྐྱབ། སྒར་བོད་
ཁམས་སུ་ཡི་གེ་དར་བར་མཛད་ན་དགའ་མོད།

སྒྲིན་པོ་གཉིས་པ།

ཆུ་ནག་གི་མི་ནི་འདྲོད་རྩམས་ཆེ། སྒོ་ཕུགས་གནག་ད་ལྟ་ངོ་འཇུག་ཡང་
བོད་ཀྱི་སྒྲོབས་ཤུགས་ལ་གདོང་ནས་མི་དགའ་བས་ནམ་ཕུགས་ཀྱི་མཐུན་
ལམ་ཅི་འདྲ་འོང་ཆ་མ་མཆིས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་པ་མི་
འགབས་ལས་ཆེ། དེ་བས་ལི་ཡུལ་དང་། ཞང་ཁྱང་གི་ཡུལ་ནི་ཁད་
ཉ། རིག་པ་འང་བཟང་། གནའ་རབས་སུ་འང་རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པས་ལི་ཡུལ་ནས་རིག་པ་བསྐྱབ་པ་དྲག་སྟུང་།

སྒྲིན་པོ་གསུམ་པ།

དེ་བས་བལ་ཡུལ་ཐག་ཉ། བཞོད་བདེ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་རིག་པ་སྒྲོབ་པར་
བལ་ཡུལ་དུ་མི་གདོང་།

བཙད་པོ།

བྱིད་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ངའི་ཡིད་ལ་མ་བབས། ཤེས་ཡོན་དང་རིག་པ་ནི་
མི་རབས་མང་པོའི་བར་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཕན་གཞི་དུ་འགྲོ་བའི་གཞི་རྩ་ཞིག་
རེད། དེ་འདྲུང་ཁྱངས་ཕུགས་ཐུགས་ཞིག་ནས་སྒྲུང་དགོས། ཆུ་ནག་དང་།
ལི་ཡུལ་དང་། བལ་ཡུལ་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཆུ་གར་ནས་རིག་པ་བསྐྱབ་པར་གོ་ཐོས་བྱུང་། བརྒྱད་ནས་བརྒྱད་དེ་
བསྐྱབ་པ་ལས་རིག་པའི་འདྲུང་ཁྱངས་རང་ནས་བསྐྱབ་པ་དགའ། དེ་
ཙམ་མ་ཟད། སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཆུ་གར་
དུ་བྱུང་བར་བྲགས། དེ་ཡང་གལ་སྲིད་བོད་ཀྱི་མི་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
བསྐྱབ་དགོས། མེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསང་བ་ཡང་ཆུ་གར་གྱི་པན་དི་དའི་ཡི་
གེ་ཡིན་པ་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ན་རིག་པ་སྒྲོབ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཆུ་གར་དུ་
མི་གདོང་།

སྒྲིན་པོ་བགྲེས་པ།

བཙད་པོ་ཐུགས་མད། རིག་པ་སྒྲོབ་པར་ཆུ་གར་ལས་ལྷག་པ་གང་ན་
ཡོད། བཙད་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཆུ་གར་དུ་གདོང་བར་དགའ་བས།
བྱིད་སྒྲིན་ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་སྒོ་ཁ་མི་མཐུན་པ་ག་ན་ཡོད།

སྒྲིན་ཆོགས་གཞན་རྣམས། དེ་ག་རང་། དེ་ག་རང་། བཙད་པོའི་དགོངས་པ་ལས་ལྷག་པ་མི་
འདུག་དེ་ལྟར་བཀའ་དྲིན་གནང་བ་ལྟ།

བཙད་པོ།

སྒྲིན་ཆོགས་རྣམས། བོད་ཕུགས་སྒོ་གསལ་བ་ཁག་གཅིག་ཆུ་གར་དུ་བཤངས་
པའི་སྟ་གོན་གྱིས་ཤིག

སྒྲིན་པོ།

བཀའ་བཞིན་འཆལ་ཡོ།

[སྒྲིན་པོ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱུ་ཡི་དུ་སྒྲོབ་ཀྱིས་པ་ན་གཞན་དུ་རྣམས་འཁྲིད་དེ།]

བཅད་པོ།

ཨ་ཁུའི་བུ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གཞིན་ཀྱི་ཁྱེད་ཚོ་ནི་ང་པོ་དང་ཀྱི་བཅད་པོས་
 གློ་བཀལ་ཞིང་རེ་བ་ཆེན་པོས་རྒྱ་གར་དུ་གསེར་གྱི་སྒྲིམ་མང་པོ་དང་
 བཅས་བརྒྱུད་ས་པ་ཡིན། ངས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་བསྐྱེད། ཡ་རོལ་
 ཟིལ་གྱི་གཞོན། འབངས་རྣམས་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་འང་ཡི་གེའི་
 རིག་གཞུང་མེད་པས་ཐབས་སྤྲུགས། དཔོན་སེམས་ཅན་གྱི་ལ་ཡན་པའི་
 རྟོན་དུ་ཡི་གེའི་རིག་གཞུང་དར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཁྱེད་རྣམས་
 དཀའ་སྤྲུག་ལ་མ་འདྲེམས་པ་རྒྱལ་ཁབ་དང་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་ཏེ་
 རྒྱ་གར་དུ་སོང་ལ་རིག་པ་ལྷ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཅུད་གཙོད་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་བོད་ཁམས་ལ་ཡན་པ་
 ཞིག་བྱོས་དང་། བྱ་དགའ་དང་གཟེངས་བསྟོད་གཞན་དང་མི་མཉམ་པ་
 ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

ཐོན་མི།

བཅད་པོ། རྩ་ཅག་ལོ་ན་ལྷ་ཞིང་དཀའ་སྤྲུག་མ་ཕྱིང་། ཡ་སྤྱན་དང་
 འབྲལ་བར་དཀའ་བས་ཐག་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་གྱིན་དུ་
 མཆེར་མོད། བཅད་པོའི་བཀའ་ལ་བྱེན་ལྟོག་གལ་སྟོབས། ལྷག་པར་
 བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་རྟོན་དུ་རྩ་ཅག་ལ་སྤྲུགས་རེ་མཛད་པ་སྤྲུགས་ལ་
 བཏགས། གི་བ་སྟོག་ལ་བབས་ནའང་བཅད་པོའི་བཀའ་མ་འབྲུབ་པར་
 མི་སྟོག་པ་ལགས། རེས་བུལ་གྱི་ཉི་དུ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་བཅད་པོ་ཁྱེད་
 ཀྱི་བཀའ་རྟོན་ལ་རག་པས། སྤྲུགས་ལ་བཏགས་པར་ཞུ།

བཅད་པོ།

དེ་བཟང་། རེས་བུལ་ཉི་དུ་ལ་སེམས་ངལ་མི་དགོས། ཁྱེད་རང་
 རྣམས་བཀོད་པའི་ལས་འགན་ལ་ཕྱི་ཤོལ་མེད་པར་བྱས།

མཚན་མ་གཉིས་པ།

གོང་པ།

[ལམ་བར་དཀར་ཆེན་གྱི་ཆེ་བར་བོད་ཕྱག་འཁལ་ལམ་ཕྱིད་ནས་ཡོན་ལེན་བལ་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ།]

བོད་ཕྱག་གཅིག་

ཨ་ཧྲོ། འདི་འདྲའི་དཀར་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་སྐྱུས་བཞུད་ཐུབ།
 ད་དུང་ཆ་བ་ཇེ་ཆེ་དང། ལམ་འཕྲང་ཇེ་རྒྱ་བ་ལས་མེད་སྐད་གདའ།
 གསོན་པོ་རྒྱ་གར་དུ་བརྟོན་བའང་དཀར་ན། རིག་པ་ལོ་བ་ནས་ཕྱིར་ལྷོག་
 པ་ཡར་ཆད་རེད། དོན་མི་འབྱུང་པའི་སྤང་ནས་རང་སྟོག་བསྐྱལ་ནས་
 ཅི་བྱེད། དེ་བས་ད་ལྟ་མ་གྱི་ཙམ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ལྷོག་པ་དགའ་མོད།
 དཀར་ཕྱག་ཇེ་ཡོད་སྟོན་ཚུད་ནས་བསམ་ཞིབ་བྱ་དགོས་མོད། བཅད་པོ་
 འཁོར་བཅས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཀའ་དྲང་དུ་སྦང་ནས་ད་གཞོན་བཀའ་མ་
 འབྱུང་པར་གསོན་པོ་ཕྱིར་ལྷོག་པ་ལས་གི་བ་འདེམས། དཀར་ཕྱག་
 དང་། སྤང་རྩས་ཐུབ་ན་མི་འབྱུང་པའི་དོན་གཅིག་ག་ན་ཡོད། སྤང་
 སྟོབས་དང་། བཅོད་སྟན་བསྐྱེད་དགོས།

ཐོན་མི།

བོད་ཕྱག་གཅིག་

སྤང་སྟོབས་དང། བཅོད་སྟན་ཡོད་ན། བྱེད་རང་ཆོས་བསྐྱེད་མཛོད།
 ང་ཅག་ནི་རང་སྟོག་སྐྱེལ་བར་སྤང་སྟོབས་མི་བྱེད། ད་ལྟ་རང་ལག་དུ་
 ཡོད་དུས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།

ཐོན་མི།

དེ་ཅུག་མ་ཟེམ། བྱེད་ཆོ་དེ་ཅུག་མ་ཟེམ།

[བོད་ཕྱག་འཁལ་ལམ་བར་ནས་ཕྱིར་ལོག་]

བོད་ཕྱག་གཅིག་

ཨ་ཧྲོ། ད་རང་ཅག་མ་གྱི་ཙམ་བལ་ཡུལ་འདིར་འབྱོར། ཡུལ་
 འདིའི་ནང་ཡི་གེ་དང་རིག་པ་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་ཡོད་སྐད་འདྲག་ན་ད་
 ཆ་ང་ཆོ་འདིར་བསྐྱོད་ནས་རིག་པ་སྟོབ་དེ་མཁས་པར་བྱས་ནས་རང་
 ཡུལ་དུ་ལོག་པ་དག་མོད། རིག་པ་སྟོབ་པ་ལ་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་
 གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་མཆིས། ད་དུང་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་ཨ་ཚུགས་བྱས་ན།

སྲིག་འགོ་ཐོན་མིན་ཡང་ཆ་མ་འཚལ་ན། རིག་པ་སློབ་སྟེ་རང་ཡུལ་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ཕར་ཚད་རེད།

ཐོན་མི།

བྱིད་དེ་ཅུག་མ་ཟེར། བཅད་པོའི་བཀའ་ལས་འུ་ཅག་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་
བར་བབས་ཀྱིས། བལ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བར་མ་བསྐྱལ། རེད་ནི་བཅད་
པོའི་བཀའ་ལ་རང་མཚམས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་མི་ཤོད།

བོད་ཕྱག་གཅིག་

ཨ་ཇོ་བྱིད་རང་འགྲོ་ན་སོང་། རེད་ཚོ་ནི་འདི་ནས་གོམ་པ་གང་མི་འགྲོ་
ཐག་ཚོད་ཡིན། རང་སྲིག་རང་ལ་མི་གཅིས་པ་སྲུ་ཡོད།

ཐོན་མི།

དེ་ཅུག་མ་ཟེར། བཅད་པོའི་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་བ་མི་ཕོ་རབ་ཀྱི་སྲོད་
རྒྱལ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དཀའ་སྤྱུག་འདི་ཙམ་རྒྱུ་ཟེར། ད་མཐའ་མ་
འཁྲོལ་ན་ཅི་རུང་།

[ཡོལ་བ་དལ་བས་བྱུང་།]

महर्षि मन्त्रालय

पर्वत

[समस्त विद्यार्थी भवन में एकत्रित हुए थे।]

समस्त

समस्त

संस्कृत-----भाषा-----अक्षर-----पञ्चगुणिका

पञ्चगुणिका-----सीखेगा-----घोट-----घोट

निर्वात

हिमवत से आया । संस्कृत-----साधी-----

बहुत मर गया।-----दया करो-----

लिपिकार

विद्यार्थी

आयुष्मानों ! कहाँ से आ रहे हैं। बहुत थके जान पड़ते हैं।

समस्त

समस्त

घोट देश-----घोट देश से आया ।

लिपिकार

विद्यार्थी

क्यों अपने देश से इतनी दूर भारतवर्ष आने का कष्ट करने का क्या प्रयोजन है ?

वाक्य

समस्त

समस्त

हमारे देश के राजाने-----आ-----आ-----महाराजाने भेजा है ।

लिपिकार

विद्यार्थी

क्या तुम्हें राजा द्वारा देश से निर्वासित कर दिया गया है?

समस्त

समस्त

(घबड़ा कर सिर हिलाते हुए) नहीं नहीं नहीं गुरु जी ।

हम लोगों को भाषा-----संस्कृत-----अक्षर-----सीखने भेजा है। बहुत सोने के साथ । हम लोग-----पुत्रपुत्र-----दस और सात-----

लिपिकार

विद्यार्थी

सत्रह ।

समस्त

समस्त

हाँ हाँ जी । सत्रह सत्रह-सत्रह लोग आये थे । कुछ मर गये। कुछ वापिस चले गये और कुछ नेपाल में रह गये। मैं और यह दो ५०००० ने ५००००-बहुत कठिन-----बहुत कठिन-----आपके पास पहुँचे । दया करो हमें अपना शिष्य बनाओ । हमारा राजा हमें बहुत बड़ा-----भयंकर-----पण्डित बनकर वापस आने को कहें हैं। हमें भाषा सिखाओ सिखा दो। हमें लिपि सिखा दो। स्वयं कुछ सिखाओ दया करो।

लिपिकार

विद्यार्थी

अच्छा । मैं तुम्हारी भावना को अच्छी तरह से जान गया। तुम दोनों बड़े साहसी निष्ठावान एवं परिश्रमी युवक जान पड़ते हो ।

ॐ ह्रीं

समझो

समझें

हां जी, हां जी, जी नहीं, जी हां ।

लिपिकार

विधिगुरु

पढ़ने

अज्ञान

प्रबन्ध

अपने राष्ट्र के लिए एक महान उद्देश्य लेकर आये हो, और विद्या अध्ययन की अभिलाषा रखते हो । मैं स्वयं तमहें अपना शिष्य बनाऊंगा और संमिस्ते विद्याओं में पारंगत कराऊंगा। तुमहें किसी तरह ^{अदर} की चिन्ता करने की आवश्यकता नहीं है। परदेशी अतिथि का सत्कार ^{मेरा} करना इस आर्य देश की संस्कृति है और यह हमारा धर्म भी है । अब तो तुम दोनों मेरे अतिथि ही नहीं, शिष्य भी बन गये हो । तुम्हारी सारी व्यवस्था मैं करूंगा । यह मेरी धर्मपत्नी तुम्हारे भोजन आदि का प्रबन्ध करेगी यह मेरा बेटा सुबोध बोल चाल की भाषा, रहन सहन की पद्धति आदि सीखने में तुम्हारी सहायता करेगा ।

बहुत कृपा, बहुत कृपा ।

समझो

समझें

लिपिकार

विधिगुरु

पास की भूमि में तुम दोनों अपने रहने के लिए कुटी बना लो और जलवायु एवं तापमान के अनुसार अपने वस्त्र धारण करो । स्नान आदि करके स्वस्थ हो जाओ, लम्बे बालों को काटकर उन्हें छोटा करा लो । इन सब बातों से निवृत्त हो जाने पर एक अच्छी तिथि देखकर तुम्हारे विद्या अध्ययन का आरम्भ करा दिया जायेगा ।

पर

दूर से आने

समझो

समझें

बहुत अच्छा।

सुबोध

सुबोध

पिता जी, आप कैसे लोगों को घर में लाये हैं । विचित्र तरह के लोग हैं - कपड़े पहनने का ढंग देखिये। ये कुछ विचित्र भाषा में बोल रहे हैं, कुछ सम्झ में भी नहीं आता, ये लोग कुछ सम्झते भी तो नहीं ।

अजीब

अजीब

अज्ञान

लिपिकार

विधिगुरु

बेटे । ऐसा नहीं कहा जाता । ये हमारे अतिथि हैं । “अतिथिः देवो भव” यह शास्त्रीय वचन है । इसमें विचित्रता की क्या बात है । इतनी दूर की यात्रा करके ये लोग जिस परिस्थिति में यहां पहुंचे हैं । उसमें ऐसी स्थिति होना स्वाभाविक है । तुम इन लोगों की सहायता करो । नहाने धोने तथा वस्त्र आदि पहनने में सहयोग करके इन्हें कुछ विश्राम करने दो।

आज्ञा

कपड़े

सुबोध

सुबोध

अच्छा, पिताजी ।

लिपिकार

विधिगुरु

ॐ स्वस्ति ।

समझो

समझें

ॐ स्मृति ।

लिपिकार विधेग्नः

अरे नहीं ॐ सु + अस्ति ।

स्मरणा समञ्जः

(दुहराते हैं)

लिपिकार विधेग्नः

अ आ इ ई आदि ।

पण्डित-
चतुर्वेदि

यद्वेद उद्वेदं

पण्डित जी, प्रणाम ।

लिपिकार

विधेग्नः

आइए, चतुर्वेदी जी, प्रणाम । अहो भाग्य, इधर तो आपका दर्शन ही दुर्लभ हो गया ।

पण्डित-
चतुर्वेदि

यद्वेद उद्वेदं

अरे ! पण्डित जी, क्या बतायें, बड़ी विचित्र परिस्थिति बनी हुई है । आज मैं निश्चय किया कि जो कुछ भी हो, मैं आपसे अवश्य मिलूंगा। इसलिए कि जो ऊटपटांग बातें यहां फैली हुई हैं, उनसे आपको अवगत करा दूं । वैसे वह तो बहुत मना कर रही थी । किन्तु मेरा मन ^{मार्म} नहीं माना और मैं यहां चला आया ।

लिपिकार

विधेग्नः

क्यों ? ऐसी क्या बात है । ऐसी कौन सी घटना घट गई है । जिससे आप इतने चिन्तित दिखाई दे रहे हैं ।

पण्डित-
चतुर्वेदि

यद्वेद उद्वेदं

अरे भाई ! क्या बताऊं, सब लोग कह रहे हैं कि आपने कुछ विदेशी लोगों को अपना शिष्य बनाकर रखा है, जिनके जाति, कुल, धर्म आदि का कोई पता नहीं है, उनके साथ बिना किसी भेद-भाव के आपका खाना, पीना, उठना, बैठना सब कुछ चल रहा है । भला, आप ही बतायें, इससे हम लोग चिन्तित क्यों न हो ?

लिपिकार

विधेग्नः

क्यों, इसमें चिन्ता की क्या बात है । मेरे पास अवश्य हिमवत् भोट देश से दो विनम्र तरुण श्रद्धालु आए हुए हैं जो कि आर्यावर्त के अतिथि हैं, और जिन्हें मैंने आतिथ्य प्रदान किया है । आपको ज्ञात नहीं होगा कि ये लोग किस - किस तरह की कठिनाइयों को झेलते हुए यहां तक आ सके हैं । विद्या के प्रति उनका कितना अगाध अनुराग और अटूट लगाव है । यह सब देखकर मेरे मन में तो इनके प्रति, इनके देश के प्रति और उस देश के दूरदर्शी राजा के प्रति श्रद्धा उत्पन्न हो उठती है ।

पण्डित-
चतुर्वेदि

यद्वेद उद्वेदं

अरे, पण्डित जी, यह सब तो ठीक है । परन्तु-----परन्तु

लिपिकार

विधेग्नः

परन्तु क्या?

पण्डित-
चतुर्वेदि

यद्वेद उद्वेदं

इनकी जाति आदि का भी आपको ^{मालूम} ज्ञान है ?

लिपिकार विधेगुरु

हां है,

पाण्डित- ५४६५ उदुवेदि

तो बताइए कि ये लोग किस जाति के हैं ?

लिपिकार जनों की जिम्मे

आप निश्चित रहिए । ये दोनों निश्चय ही मानव जाति के हैं ।

लिपिकार- विधेगुरु

पाण्डित- ५४६५ उदुवेदि

अरे वो सभ तो ठीक है, परन्तु मेरा अभिप्राय यह नहीं है कि वे लोग मानव या दानव जाति के हैं । पाण्डित जी, आप समझने की चेष्टा क्यों नहीं करते हैं । मैं आपके हित के लिए अपने आस - पड़ोस अथवा परिवार के जनों की चिन्ता किये बिना आपको सचेत करने के लिए घला आया हूँ । अगर आप अपने आचरण को नहीं सुधारते तो आपका सामाजिक बहिष्कार निश्चित है । लोग आपका एक साथ खाना-पीना सभ बन्द कर देंगे । वह दिन दूर नहीं जिस दिन आपको कुएं से पानी लेने पर रोक न लगा दी जाय । आपको पता है कि लोगों में आपको लेकर कितना आक्रोश फैला हुआ है । आप श्रेष्ठ ब्राह्मण होकर कम से कम अपनी जाति और कुल की मर्यादा का धोड़ा बहुत स्मरण तो रखते ।

लिपिकार विधेगुरु

(गम्भीर मुद्रा में) चतुर्वेदी जी आपकी सहानुभूति के लिए धन्यवाद।

परन्तु मैंने जो कुछ किया है, सोच समझकर किया है । मैंने अपने कुल की मर्यादा पर आंच नहीं लगाई, अपितु उस मर्यादा के अनुसार कार्य कर रहा हूँ । मैं ब्राह्मण होने के नाते संस्कृत-भाषा और विद्या का दान देना अपना कर्तव्य मानता हूँ । विद्या दान जैसे पुण्य कार्य के लिए किसी राष्ट्र अथवा कुल का बन्धन नहीं है । क्या इतने दूर देश से भारत की विद्या और संस्कृति के प्रति अटूट श्रद्धा और विश्वास लेकर हम लोगों की शरण में आने वाले लोगों को निराश कर दें - क्या यही हमारी आर्य संस्कृति की मर्यादा होगी ? आप कुछ गहराई से सोचें और इस पर विचार करें कि इन लोगों को जाति और कुल के नाम पर हम शरण न दें तो वे हमारे प्रति और आर्यावर्त के प्रति क्या भावना लेकर जायेंगे । आप लोगों ने कभी इस पर सोचा? आपको ज्ञात होना चाहिए कि हिमवत देश हमारा पड़ोसी राष्ट्र है, और वह इस जम्बू दीप में एक नयी शक्ति के रूप में उभर रहा है । वह एक श्रेष्ठ सभ्यता और संस्कृति के स्रोत की खोज में है । ऐसे नवोत्थित राष्ट्र के नेतृत्व करने वालों को संस्कृत भाषा एवं भारतीय विद्या की शिक्षा दे सकूँ तथा उस देश में संस्कृत भाषा एवं भारतीय सभ्यता के प्रचार और प्रसार का बीज बो सकूँ तो मैं अपना जीवन धन्य मानूंगा ।

५४६५ उदुवेदि

पाण्डित-चतुर्वेदि

वह सभ तो ठीक है पाण्डित जी, परन्तु-----परन्तु-----

लिपिकार

17

विधिवत्

परन्तु बरन्तु छोड़िए चतुर्वेदी जी, मैं आप से भी यह अनुरोध करूंगा कि आप मेरे स्थान पर दूसरे लोगों को समझाने और संकीर्णता से उठकर "वसुधैव कुटुम्बकम्" के अपने प्राचीन आदर्श को चरितार्थ करने की चेष्टा करें। अन्यथा मुझे अपने स्थान पर रहने दें।

पण्डित चतुर्वेदी

५५६५ उदुवेदि

वह सत्य तो ठीक है पण्डित जी, फिर भी आपको अपने कुटुम्ब और समाज का थोड़ा-बहुत ध्यान तो रखना ही चाहिए।

लिपिकार

विधिवत्

मैंने कहा, ना चतुर्वेदी जी कि मुझे अच्छी तरह से ज्ञात है सम्पूर्ण पुरा मानव समाज की और "वसुधैव कुटुम्बकम्" के ध्यान से ही मैंने सुदूर देश के युवकों को अपना अन्तर्वासी बनाया है।

पण्डित चतुर्वेदी

५५६५ उदुवेदि

वह सत्य तो ठीक है। परन्तु ----- अब मैं आपसे क्या कहूँ। जैसी आपकी इच्छा हो, वैसा ही करिये। मैं चलता हूँ। प्रणाम।

लिपिकार

विधिवत्

प्रणाम।

लिपिकार

विधिवत्

भोट बालक अभी तक नहीं आये। पता नहीं क्या बात है। अभी तक तो वह समय का पालन ठीक से करते थे, पता नहीं आज क्या हुआ उन लोगों को। सुयोग, तुम जाकर के देख आओ।

सुबोध

सुबोध

अच्छा पिताजी, अभी आया।

सुबोध

सुबोध

पिता जी, पिता जी, दोनों भोट भइया बीमार हैं। एक की दशा गम्भीर है।

लिपिकार

विधिवत्

अरे ! क्या हुआ उन दोनों को। करें भी तो क्या। शीत प्रदेशीय मानव के लिए यहां की जलवायु प्रतिकूल पड़ रही है। चलो सुयोग ! चलकर देखते हैं। मेरा अंग-वस्त्र दो।

समझो

समझो

(गिरता लड़खड़ाता हुआ आता है)

गुरुजी, गुरुजी। सर्वविनाश हो गया। मेरा एक मात्र साथी भी चल बसा। वह मुझे छोड़कर चला गया। अब मैं क्या करूँ ? (लिपिकार के घरणों में गिरते हुए रोदन करता है)

लिपिकार

विधिवत्

ओह - क्या दुर्भाग्य है मेरा। बड़े दुख की बात है। फिर भी

आयुष्मान्, तुम अपना धैर्य मत खोओ, संयम रखो। जन्म और मृत्यु मनुष्य के वश में नहीं हैं। जो जन्म लेते हैं वह अवश्य मृत्यु को प्राप्त होते हैं। उसमें रोने - गाने से और संयम खोने से कोई लाभ नहीं है। तुम स्थिर हो जाओ।
(संभोट को सहारा देकर उठाते हैं और उनका अंग स्पर्श करते ही सहसा घबड़ाहट का अनुभव करते हैं)

लिपिकार विधिवत्

अरे ! तुम्हें तो बहुत तेज ज्वर है। तुम्हारा शरीर ताप से जल रहा है। चलो तुम लेटो, आराम करो।

समभो समझें

गुरुजी, मुझे आराम नहीं करना है। मैं कम से कम जीवित रहते ही अपने साथी के पार्थिव शरीर का दाह - संस्कार कर देना चाहता हूँ। इसके अतिरिक्त मेरे जीवन में अब कोई अभिलाषा शेष नहीं है। गुरु जी, हो सकें तो हम दोनों के मृत्यु का समाचार भोट नरेश तक भेजने की कृपा कीजिएगा। उनके पास यह सन्देश भिजवाया जाय कि हम दोनों ने जीते जी आपकी आज्ञा का पूरा पालन किया। अपने कर्तव्य से मुंह नहीं मोड़ा। परन्तु दुर्भाग्यवश लक्ष्य प्राप्ति के पूर्व ही हमारी जीवन लीला समाप्त हो गयी। परन्तु हम आशा करते हैं कि हमारा यह बलिदान आने वाली भोट देश की पीढ़ियों के लिए प्रेरणा स्रोत बन सकेगा।

लिपिकार विधिवत्

चुप रहो। क्या ऊल - जलूल कहते जा रहे हो। जीवन की इच्छा त्यागना आत्महत्या जैसा पाप है, कायरता है। सम्प्रति, तुम कहीं नहीं जाओगे। तम्हें विश्राम की आवश्यकता है। यहां पर विश्राम करो। यह मेरा आदेश है। तुम्हारे साथी के क्रिया - क्रम का प्रबन्ध मैं स्वयं कर लूंगा। तुम्हें चिन्ता करने की आवश्यकता नहीं है।

लिपिकार विधिवत्

अरे सुनो जी, तुम इस बालक का ध्यान रखो। ठण्डे पानी की पट्टी दो। पंखा झलो, और इसे कहीं जाने मत दो। मैं शीघ्र आ जाऊंगा। सुषोघ, तुम मेरे साथ चलो। (लिपिकार और सुषोघ प्रस्थान करते हैं और लिपिकार की पत्नी संभोट को लिटाती है। पानी की पट्टी लगाती है, पंखा करती है। संभोट की अर्धचेतन अवस्था में कभी नेत्र खुलते और कभी बन्द रहते हैं और अस्पष्ट शब्दों में----- मां ! मैं कहाँ हूँ। मुझे जाने दो। मुझे मेरे साथी के पास ले चलो ----- आदि बड़बड़ाता है। कुछ क्षणों के बाद पर्दे के पीछे से "राम नाम सत्य है" की ध्वनि सुनाई पड़ती है। वह ध्वनि धीरे-धीरे दूर होती चली जाती है इसके साथ प्रकाश धीमा हो जाता है कुछ समय तक हारमोनियम वादय की गहरी धुन बजती रहती है। फिर प्रकाश तेज होते ही लिपिकार वैद्यराज को साथ लिये तेजी से प्रवेश करता है। सुषोघ पीछे-पीछे वैद्यराज का धैला उठाये उदासीन मुद्रा में चला आ रहा है। तथा लिपिकार की पत्नी अपना घुंघट और नीचा करके एक ओर खड़ी हो जाती है। संभोट कराहते हैं ----- आह ----- आह)
वैद्यराज इसे बचा लीजिए। भगवान् के लिए अवश्य बचा लीजिए।

लिपिकार पत्नी विधिवत् कुद'म

सुबोध सुबोध

हां वैद्यराज, मेरे भइया को बचाओ ।

लिपिकार विधिवर

तुम दोनों चुप रहो । वैद्यराज, स्वयं देख रहे हैं

(वैद्यराज, संकोच करते हुए, संभोट की बगल में झुककर तथा हाथ फकड़कर नाड़ी देखते हैं और माथे पर स्पर्श करते हैं ।)

वैद्यराज वेदुसू

ओह ! इसे ^{पूज} प्रसन्न काला प्वर हो गया है । मेरे पहुंचने में यदि विलम्ब ^{देर} हो गया होता तो भगवान् ही जानता । शीघ्र जल लाओ । घबड़ाने की कोई बात नहीं ।

वैद्यराज वेदुसू

(वे तेजी से अपने धैली में कुछ दृढ़ते हैं, और औषधि ^{दवा} देते हैं ।)
जल्दी यह तत्काल इनको पिलाओ तथा सफेद पुड़िया हर एक घंटे पर देते जाओ । एवं यह एक पीली पुड़िया रात्रि में और एक प्रातः काल देना है । कल इसी समय में फिर आकर देखूंगा ।

लिपिकार विधिवर

धन्यवाद, इनकी दशा कुछ संकट में तो नहीं है ?

वैद्यराज वेदुसू

ऐसे तो रोग भयंकर है । फिर भी समय से इनको औषधि मिल गयी है । मैंने उत्तमोत्तम औषधि दे दी है । शेष भगवान् के हाथ में है । कल तक कुछ निश्चित रूप से कहने की स्थिति हो जायगी । अच्छा मैं चला ।

(सुबोध धैला उठाकर वैद्यराज के पीछे पीछे चलता है ।)

सुबोध सुबोध

वैद्यराज जी, मेरा भइया ठीक हो जायेगा न ।

वैद्यराज वेदुसू

(थोड़ा चिढ़ते हुए) हां, हां तुम्हारा भइया अच्छा हो जयेगा । तुम मेरा दिमाग मत घाटो । तुम लोग उसकी सेवा करो । (पर्दा गिरता है ।)

लिपिकार विधिवर

संभोट ! तुम्हें यहां रहते अनेक वर्ष बीत गये । संस्कृत भाषा एवं साहित्य का तुम्हारा अध्ययन एक प्रकार से सम्पूर्ण हो चुका है । शेष तुम अपने स्वाध्याय से पूरा कर सकते हो । अब, तुम चाहो तो स्वदेश लौटने का विचार कर सकते हो ।

संभोट
अपने देश

समभो समभो

गुरुदेव । आपकी असीम अनुकम्पा से मुझे यहां नया जीवन मिला । अपनी ^{अल्प} बुद्धि से यथा शक्ति, यथा संभव विद्या - अध्ययन का सुअवसर मिला । आपकी कृपा से मैंने अपने देश के नागरिकों में

भारतीय विद्या के सीखने, जानने में सर्वप्रथम श्रेय प्राप्त किया। अब स्वदेश लौटने की प्रबल इच्छा हो रही है। परन्तु मैंने अभी तक सम्पूर्ण समय भाषा एवं साहित्य के अनुशीलन में लगाया है। परन्तु धर्म और दर्शन के क्षेत्र में अभी अपने को मैं स्वात्म्य नहीं बना पाया हूँ। भोट नरेश का आदेश है कि हमें भाषा, साहित्य, धर्म और दर्शन सभी क्षेत्रों में पारंगत होकर लौटना चाहिये। अतः धर्म और दर्शन के क्षेत्रों में भी मेरा मार्ग प्रशस्त करने की कृपा करें।

विद्येश्वर
लिपिकार

ऊ ----- तुम्हारा कहना यथार्थ है। एक समाज को सुसंस्कृत बनाने के लिए भाषा और साहित्य ही पर्याप्त नहीं है। वे एक मात्र सशक्त माध्यम हैं जिससे गम्भीर विषयों की अभिव्यक्ति होती है। जब तक स्वधर्म और गम्भीर दर्शन की भूमिका न हो, भाषा और साहित्य कोरे बने रहते हैं। जब से तुम यहाँ आये हो, मैं तुम्हारे और अपने देश के उज्ज्वल भविष्य का चिन्तन करता रहा हूँ। मेरा सुनिश्चित अभिमत है कि तुम्हारे देश के लिए उपयुक्त धर्म और दर्शन बौद्ध धर्म और दर्शन ही हो सकते हैं। यही विचार कर मैंने तुम्हें कभी भाषा और साहित्य के अतिरिक्त बौद्ध धर्म और दर्शन से परिचय कराने की चेष्टा नहीं की, अब तुम धर्म और दर्शन के सम्यक् अध्ययन के लिए नालन्दा महाविहार में जाओ। तथा कुछ और वर्ष वहाँ बिताकर कठोर परिश्रम से बौद्ध धर्म और दर्शन का अध्ययन करो। मेरे एक मित्र आचार्य विद्याविद्वहरी वहाँ रहते हैं। मैं उनको तुम्हारे लिए एक परिचय पत्र लिख दूंगा।

समर्थ
समर्थ

जैसी आज्ञा गुरुदेव, आपने मुझे इतनी अनुकम्पा से शिक्षित करके एक व्यक्ति का ही उपकार नहीं किया है, अपितु एक राष्ट्र का उपकार किया है। यदि मैं अपने देश में आने वाली पीढ़ियों को सुशिक्षित करने में सफल हो सकूँ तो आपका नाम भोट इतिहास में अमर हो जायेगा। एवं आने वाले भोट-वासी आपके और भारतवर्ष के ऋणी रहेंगे। इससे दोनों राष्ट्र गुरु - शिष्य के रूप में चिरकाल तक अटूट संबन्ध में बंध जायेंगे

विद्येश्वर
लिपिकार

हां आयुष्मान्, तुम अपने उद्देश्यों में अवश्य सफल होंगे। ऐसी मेरी हार्दिक शुभकामनायें हैं। एक अशिक्षित राष्ट्र को शिक्षित कर सकें और वहाँ पर भारतीय संस्कृति का बीजारोपण कर सकें तो अपना जीवन सफल मानूंगा। यही मेरे लिए बहुत है।

सुबोध सुबोध

क्यों पिताजी, भोट भइया के धर्म और दर्शन की शिक्षा की व्यवस्था यहां नहीं की जा सकती? इनको यहां से क्यों भेज रहे हैं?

विद्येश्वर कुटुम्ब
लिपि पत्नी

हां, सुबोध ठीक कहता है। इनके चले जाने से घर सूना हो जायगा। मेरा मन कैसे लगेगा।

विधेय
लिपिकार

तुम दोनों कुछ नहीं जानते । इसे अपने महान उद्देश्य के लिये आगे बढ़ना है । हम लोगों का तुच्छ स्वार्थ और ममता को इनके मार्ग में बाधक नहीं बनना चाहिये । तुम दोनों इन्हें विदाई देने के लिये तैयार हो जाओ ।

(पर्दा गिरता है)

महर्षिः पविः पा

पर्वः पा

समस्त

समस्त

[बुद्धवचनं पठ्यमाणं पविः पविः पविः पविः पविः पविः पविः पविः पविः पविः]

पूज्य स्थविर, मैं सुदूर भोट देश से आया हुआ एक जिज्ञासु हूँ। धर्म और दर्शन के अन्वेषण में अनेक साधियों के साथ कुछ वर्ष पूर्व आया था परन्तु दुर्भाग्यवश आज मैं अकेला ही इस कार्य के लिए रह गया हूँ। मैंने अनेक वर्षों तक पूज्यपाद गुरु लिपिकार के घरणों में रहकर संस्कृत भाषा और साहित्य का यत् किंचित् अनुशीलन किया है। अथ श्रद्धेय गुरु के निर्देशानुसार आपके घरणों में बौद्धधर्म और दर्शन के अनुशीलन की अभिलाषा के साथ उपस्थित हुआ हूँ। अतः मेरे ऊपर अनुकम्पा करें।

श्वश्वर

स्थविर

साधु, साधु। तुम्हारे विषय में मैंने पहले से ही सुन रखा है। और इस पत्र में पं० लिपिकार जी ने तुम्हारे चरित्र, अटूट लगन एवं कर्मठता के विषय में सविस्तार लिखा है। यह उनकी उदारता और दूरदर्शिता का परिचायक है कि उन्होंने तुम्हें बौद्धधर्म और दर्शन के अध्ययन की प्रेरणा देकर मेरे पास भेजा है तुम निश्चिन्त रहो। आज से ही अध्ययन में लग जाओ। तुम्हारी सारी व्यवस्था मैं स्वयं करूँगा। जानते हो तथागत बुद्ध ने प्रज्ञापारमिता सूत्रों में व्याकृत किया है कि “(बुद्ध शासन की उत्तरोत्तर दिशा में वृद्धि होती जायगी।)” मेरे विचार से अब वह समय निकट आ रहा है कि भारत के उत्तर हिमवत् में स्थित भोट देश में बुद्धशासन की स्थापना और उसका विकास हो। श्रीलभद्र, तुम जाकर विहार के निकटवर्ती प्रकोष्ठ में इस आयुष्मान् के रहने की व्यवस्था करो। तुम सुस्थिर होकर अविलम्ब अध्ययन के लिये चले आना।

विद्याविद्वद्

श्वश्वर

समस्त बुद्ध वचन विषयानुसार तीन पिटकों में विभाजित हैं। यथा - विनय, सूत्र तथा अभिधर्म। जो शील, समाधि और प्रज्ञा के विषय में उपदेश करते हैं। इन विशाल और गम्भीर पिटकों का अध्ययन प्रमाणिक महारथियों के भाष्य और टीकाओं के अभाव में नहीं किया जा सकता। तथागत बुद्ध द्वारा व्याकृत आचार्य नागार्जुन ने बुद्ध वचन के गम्भीर दार्शनिक पक्ष को उज्जगर करने के लिए माध्यमिक शास्त्र की रचना की। और आर्य असंग ने विस्तृत साधना पक्ष को प्रशस्त करने के लिए आर्य मैत्रेयनाथ से पांच वर्गीय शास्त्रों की परम्परा प्राप्त की। सम्पूर्ण बौद्ध वाङ्मय के सम्यक् अध्ययन के लिए मैं सर्वप्रथम तुम्हें अभिसमयालंकार पर अध्यापन करता हूँ। स्वच्छ एवं एकाग्र चित्त से सुनो।

“ या सर्वज्ञतया नयत्युपशमं शान्तैषिणः श्रावकान्
या मार्गज्ञतया जगद्धितकृतां लोकार्थसंपादिका ॥
सर्वाकारमिदं वदन्ति मुनयो विश्वं यया संगता
स्तस्यै श्रावकमोघिसत्त्वगणिनो बुद्धस्य मात्रे नमः ॥”

(པཌམྱུལ)

མཚན་མཁའ་ལྔ་པ།

- བཀྲ་པ། [ཚམ་གྱི་ཆུལ་པོ་སྤང་བཅན་སྒྲུབ་པའི་མདུན་ན་ཆུལ་སྒྲིན་གཙོ་ལའོར་བཞུགས་གྲུལ་ལའོད་པར་ཐོན་མིས་
ཉལས།]
- བཅད་པོ། ཨ་རྒྱའི་བྲ། ཁྱོད་ལོ་མང་ཆུ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་དཀའ་བ་མང་པོ་སྤྱད་ནས་
རིག་པ་ཡིན་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོར་བ་ལ་ང་བོད་ཀྱི་བཅད་པོ་ཤིན་ཏུ་
དགའ། ངས་ཁྱེད་ལ་རེ་བ་བཅོལ་བ་མ་ནོར་བར་གདའ། ད་ཁྱེད་
ཀྱིས་སྒྲིན་པའི་ཡུལ་འདིར་རིག་པའི་སྤང་བས་ཁྱབ་པར་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ།
- ཐོན་མི། བཅད་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཆུ་གར་དུ་སོང་ནས་ཚས་དང་རིག་པ་ལོབ་སྟེ་
རང་ཡུལ་དུ་འཁོར། བཅད་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱང་ཞལ་མཇལ་བས་
དགའ་ཡང་དགའ་བ་ལ། སྤྱིང་ཀྱང་སྤྱིད་པ་ལ། ཐོགས་མང་པོ་དང་
བཅས་པ་ཆུ་གར་དུ་སོང་བས་བདག་རང་གཅིག་པུ་ལས་བྱིར་ལོག་མ་
ཐུབ་པ་ནི་སྤྱིང་སྤྱི་བར་འདུག། འོན་ཀྱང་བཅད་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རིན་
ལས་འུ་ཅག་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དོན་དང་ལུན་པ་བྱུ་པ། ད་ཁོ་བོས་ལོབ་
པའི་ཚས་དང་རིག་པ་ནི་བོད་ཆུལ་ཁམས་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པར་བཅད་པོ་ཁྱེད་
ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུ་གནང་བར་ཞུ།
- བཅད་པོ། དེང་ངེད་ཀྱི་ཨ་རྒྱའི་བྲ་མཁས་པར་སྤྱངས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོར་བ་ལ་
དགའ་བསུ་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྒྲིན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱིས་པའི་བྲོ་
གཞས་ཀྱི་སྟུང་གོན་བྱིས་ཤིག།
- སྒྲིན་པོ། བཀའ་བཞིན་འཆལ་ལོ།
- ཐོན་མི། [སྒྲིན་པོ་བྱིར་སོང་ཞིང་བྲོ་གཞས་པ་རྣམས་དང་བཅས་ཉུགས་ཏེ་བྲོ་གཞས་ལུ།]
སྤྱི་སྤངས།

[ཡོལ་བ་དལ་བས་བྱས།]

རང་བཞིན་སྐད་ལ་གནས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས།
 བྲངས་དང་གོ་རིམ་འཇུག་ཚུལ་འབྲི་གཟུགས་སྟགས།
 བྲངས་ཅན་ཐུངས་སུ་ཐོག་མར་གསལ་མཛད་པའི།
 ཐོན་མིའི་བཀའ་དྲིན་ད་དུང་དྲན་པར་འོས།

དེ་ལྟའི་མད་བྱང་བྱང་བའི་དངོས།
 རྗེས་སུ་ཆོས་གར་གར་སྟབས་སུ།
 ཉེ་བར་བསྐྱར་ལས་ལས་བཟང་ཆོགས།
 བཀ་ཐོབ་འབྲོ་ཀུན་ཀུན་དགེར་བཤོ།

སྒྲིམ་ལམ
